

31 Αυγούστου 2021

Ποια αμαρτήματα δεν μας εμποδίζουν από την συχνή Θεία Κοινωνία;

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη



«Δοκιμαζέτω δε ἀνθρωπος εαυτόν, και ούτως εκ του ἄρτου εσθιέτω και εκ του ποτηρίου πινέτω» (Α' Κορινθ. ια' 28)



Οι άγιοι Μακάριος Κορίνθου και Νικόδημος Αγιορείτης, οι γνωστοί αυτοί υπέρμαχοι της Συνεχούς Μεταλήψεως των Αχράντων του Χριστού Μυστηρίων, στο περίφημο σχετικό βιβλίο τους αντιμετωπίζουν την ένστασι και απορία των καλοπροαιρέτων κατά τα άλλα εκείνων Χριστιανών, οι οποίοι διαμαρτύρονται και λέγουν για όσους μεταλαμβάνουν συχνά:

«Τάχα και αυτοί ως άνθρωποι δεν ενοχλούνται από τα πάθη γαστριμαργίαν, κενοδοξίαν, γέλωτα, αργολογίαν και όσα όμοια; Πώς λοιπόν θέλουν να κοινωνούν συχνά;» (Ένστασις Η').

Οι Άγιοι απαντούν στην ένστασι αυτή, επικαλούμενοι ένα θαυμάσιο κείμενο του Αγίου Αναστασίου Αντιοχείας, το οπόιο παραθέτουν πρώτα αυτούσιο και κατόπιν απλοποιημένο γλωσσικώς.

Ας προσέξουμε ιδιαιτέρως την γνώμη αυτή του Αγίου Αναστασίου, η οποία εκφράζει με συντομία μία βαθειά πτυχή της Ορθοδόξου Πνευματικότητος:

Διάκρισις τών αμαρτημάτων σε «ευσυγχώρητα» και «βαρέα», ύπαρξις «διαφόρων θυσιών», που μάς «προκαθαίρουν» για να προσέλθουμε στα Ιερά Μυστήρια... Και βίωσις της Συνεχούς Μετανοίας, ως απαραιτήτου προϋποθέσεως της Συνεχούς Μεταλήψεως. Ας εντρυφήσουμε όμως στο ευλογημένο κείμενο του Αγίου Αναστασίου:

«Είναι πολλοί, οι οποίοι επειδή κοινωνούσιν αργά, κρημνίζονται εις αμαρτίας, άλλοι δε πάλιν, μεταλαμβάνοντες συχνότερα, φυλάττουσιν εαυτούς πολλάκις από πολλά κακά, επειδή φοβούνται από την Αγίαν Μετάδοσιν («το κρίμα της Μεταλήψεως»).

Λοιπόν, ανίσως σφάλλωμεν με κάποια παραμικρά και συγγνωστά αμαρτήματα καθό άνθρωποι («μικρά τινα και ευσυγχώρητα»), λόγου χάριν κλεπτόμεθα ή με την γλώσσαν ή με την ακοήν ή με τούς οφθαλμούς ή απατώμενοι πίπτομεν εις κενοδοξίαν ή λύπην ή θυμόν ή άλλο τοιούτον, ας κατακρίνωμεν τον εαυτόν μας και ας ομολογώμεν ενώπιον τού Θεού την αμαρτωλότητά μας («καταμεμφόμενοι εαυτούς και εξομολογούμενοι τω Θεώ») και ούτως ας μεταλαμβάνωμεν, πιστεύοντες ότι η Θεία Κοινωνία μάς γίνεται εις άφεσιν αμαρτιών και αποκάθαρσιν.

Ει δε και κάμνομεν αμαρτήματα βαρέα τινά πονηρά σαρκικά και ακάθαρτα και έχομεν με τον αδελφόν μας μνησικακίαν, μέχρις ου μετανοήσωμεν από τα τοιαύτα αμαρτήματα, ας μη τολμήσωμεν να πλησιάσωμεν εις τα θεία Μυστήρια («έως αξίως μετανοήσωμεν, μηδαμώς εφαψώμεθα»).

Αλλ' επειδή και είμεθα άνθρωποι σαρκικοί και ασθενείς και μολυνόμεθα με πολλά αμαρτήματα, έδωκεν εις ημάς ο Θεός διαφόρους θυσίας εις άφεσιν των αμαρτιών μας, τας οποίας ανίσως και τας προσφέρωμεν εις Αυτόν, μάς καθαρίζουσι και μάς κάμνουσιν επιτηδείους δια να μεταλάβωμεν («προκαθαίρουσιν ημάς εις το προσελθείν τοις Μυστηρίοις»).

Δια τούτο η ελεημοσύνη είναι «θυσία», ήτις καθαρίζει τον άνθρωπον από αμαρτίας. Είναι και άλλη «θυσία» σωτηριώδης εις άφεσιν αμαρτιών, δια την οποίαν λέγει ο Προφήτης Δαβίδ:

«θυσία εις τον Θεόν ευάρεστος είναι η ταπεινή του ανθρώπου προαίρεσις και διάθεσις· την καρδίαν την ταπεινήν και συντετριμμένην με την κατάνυξιν ο Θεός ποτέ δεν την παραβλέπει».

Ανίσως αυτάς τας «θυσίας» προσφέρωμεν εις τον Θεόν, έστω και αν έχωμεν μικρά τινα ελαττώματα ως άνθρωποι, θέλομεν δυνηθή να πλησιάσωμεν εις την Αγίαν Κοινωνίαν με φόβον και τρόμον, κατάνυξιν και ομολογίαν της αμαρτωλότητός μας, καθώς η αιμορροούσα επλησίασεν εις τον Χριστόν κλαίουσα και τρέμουσα.

Διότι υπάρχει αμαρτία προς θάνατον («θανάσιμος»).

Και υπάρχει αμαρτία προς μετάνοιαν («συγγνωστή»).

Και υπάρχει αμαρτία προς έμπλαστρον.

Η αληθινή όμως μετάνοια όλα δύναται να τα ιατρεύσῃ.

Διότι, άλλην συγχώρησιν έχει εκείνος, όστις με φόβον και τρόμον και ομολογίαν της αμαρτωλότητός του και κατάνυξιν πλησιάζει εις τα Μυστήρια και μεταλαμβάνει· και άλλην τιμωρίαν έχει, όστις μεταλαμβάνει χωρίς φόβον και με καταφρόνησιν.

Εις εκείνους, όσοι καταφρονητικώς και αναξίως μεταλαμβάνουσιν, όχι μόνον δεν δίδεται άφεσις αμαρτιών, αλλά και ο διάβολος περισσότερον πηδά εναντίον των («αλλά και επί πλείον ο διάβολος αυτοίς επεισπηδά»).

Οσοι δε με φόβον μεταλαμβάνουσιν, όχι μόνον αγιάζονται και λαμβάνουσιν άφεσιν αμαρτιών, αλλά και τον διάβολον διώκουσιν από λόγου των («αλλά και τον διάβολον εξ εαυτών διώκουσιν»).»

[Π.κοινωνία] Συμπληρωματικά σχόλια: Απάντηση στο θέμα αυτό έχουν δώσει, και οι άγιοι Κολλυβάδες (Αγ. Αθανάσιος ο Πάριος). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να την αναζητήσῃ στο ομώνυμο του αγίου (Αθανασίου) βιβλίο «Δήλωσις της εν τω Αγείω

Όρει ταραχών Αληθείας», το οποίο επιμελήθηκε ο μακαριστός Ιερομόναχος π. Θεοδώρητος.

‘Οσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.» (1Κρ. 1α')

Όπως σημειώνει ο Αγ. Αθανάσιος ο Πάριος «δεν χρειάζεται πάρα πολύ δια να καταλάβωμεν, πώς το οσάκις, δεν θέλει να ειπή τοσάκις ... το οσάκις ομολογουμένως αδιώριστον καρόν δηλοί» (βλέπε σελ. 117 του αναφερθέντο βιβλίου «Δήλωσις της εν τω Αγείω Όρει ... »). Βεβαίως και οσάκις (όσες φορές) δεν σημαίνει τοσάκις (τόσες φορές, συγκεκριμένο αριθμό δηλαδή). Κριτήριο της προσέλευσης στη Θεία Ευχαριστία είναι η καθαρή συνείδηση κατά τους Πατέρες. Ακριβώς για αυτό έγραψε και ο Ιερός Χρυσόστομος πως «κύριον εποίησε τον προσιόντα, πάσης ημερών παρατηρήσεως απαλλάξας αυτόν».

Περιοδικό «Αγιος Κυπριανός», Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1994

Περί τής Συνεχούς Μεταλήψεως τών Αχράντων τού Χριστού Μυστηρίων Αγίου Αναστασίου Αντιοχείας